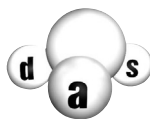

LÚTKOHRY

(8 bábkových hier pre Dezorzovo lútkové divadlo)

edícia dráma

drewo a srd

založené 1994

KNIŽNÁ EDÍCIA ČASOPISU VLNA

Lútkohry

(8 bábkových hier pre Dezorzovo lútkové divadlo)

Lútkohry (8 bábkových hier pre Dezorzovo lútkové divadlo)

Desperandula, strašlivá dcára či spravodlivá zpláta pýchy i márnivej nádharnosti © Gejza Dezorz, 2006

Perun, Hrom bezbožných abo POGROM SLÁVIA © Aladár Hrča, 2008

Gašparkove šibalstvá alebo erotic dobrodružstvá Bob de Nira © Gejza Dezorz, 2010

LoveStory alebo tragédia z Extazu © Gejza Dezorz, 2011

Sandokan - Tiger sa vracia © Agda Bavi Pain, Gejza Dezorz, 2012

Fantomas a Lovec zombíkov © Gejza Dezorz, Agda Bavi Pain, 2013

Panoptikum Frankenstein © Gejza Dezorz, Agda Bavi Pain, 2014

JÁN OŠÍK a Pomstiteľ s fujaru © Agda Bavi Pain, 2015

Slovak Edition © Občianske združenie Vlna / Drewo a srd,
Bratislava 2018

Epilogue / Doslov © Ida Hledíková, 2018

Obálka / Cover Art © Miloš Gašparec

Vydanie prvé

Edícia Dráma

Všetky práva vyhradené

Zodpovedný redaktor: Peter Šulej

Jazyková korektúra: Alena Petrželková

Cover / Design edície: Miriam Gavulová

Interné katalógové číslo: DAS164 DRAM 01/2018

ISBN: 978-80-89550-42-5

Vydanie knihy z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu umenia.

u. fond
na podporu
umenia

Lútkohry

Gejza Dezorz

**Desperanduľa,
strašlivá dcára
či spravodlivá zpláta pýchy
i márnivej nádharnosti**

Fest spectaculare marionette total comedy horror show

DRAMATICKÉ PERZÓNY

DESPERANDULA

BOBULAK otec Desperandule

BOBULAČKA matka Desperandule

EDIMUNDO nápadník Desperandule

RULANDO nápadník Desperandule

FOTOGRAFISTA portrétov

GAŠPARKO recepcný sluha

SILBANDA posol z piakla

DIABLOVIA

Podľa textu Huberta Krejčího, preklad a úprava Gejza Dezorz

Premiéra 22. 9. 2006

(Vstúpi Gašparko.)

GAŠPARKO Veľavážené publikum! Spatríte dnes tu teatrálny kus Krásna Desperandula, strašlivá dcára či spravodlivá zpláta pýchy i márnivej nádharnosti. Ktože to bude hrať?!

Krásna Desperandula! Obchodnícky Edimundo tovariš, horársky Rulando, Fotografista portrétov, otec starý Bobulak i Bobulačka stará – skvostnej Desperandule Ďaďkovia, Silbanda – posol piakla, Diablovia i ja – sluha Gašparko. Teátro začína! Vstupuje Desperandula, kochkajúc svojím odrazom sa v zrkadle...

DESPERANDULA Ach!

GAŠPARKO Ach...

DESPERANDULA Och!

GAŠPARKO Och...

DESPERANDULA Och!

GAŠPARKO Och... Krásnosť jej ma znavila. Spať idem.

DESPERANDULA Hľa! Tváre ružové, zvodnosť piar, kader zvlniný, oči jamnosť! Ó Desperanduľa, nad teba vo sviate niat stvorania, čo by sa v krásach ti rovnalo! Kto tak pôvabnosť údov má jak ty? – I potom by moja matka chciala, by som si za manžala vziala kupiackého Edimunda tovariša či mládinca Rulanda horárskeho! Ni, to niučiním, prostí moji pestúni – by ste opustili preto tento dom! Oni vraj nimohli viac dívať už sa v pýchu i v moju nádharnosť... Nimohla by som byť na svoju piaknosť očarujúcu hrdá? S nádharnosťou tou nismiem dopustiť, by do môjho domu vošiel, ktos by nibol sám barón, ritiar udatný, či kniaža!!

Taj, sprostý otec i matka, vy našli taj krásnu perlu, že i nič i nikto nivyrovná sa jej pod šírim nibom.

I nateraz vás durdí zloba, by ste mi moju nádharnosť vyčítali? Cha! Byť princazná, každé kniaža by vážil ma nad všetky poklady sviata tohto! Kráľovskí synovia jazdili by i milosť o moju žobrali!

(Vstúpi Gašparko.)

DESPERANDULA Čo jest?

GAŠPARKO Nnnnnnnnnnič jjjjjest. Rrrrácia prrrrepáciť, nu vonku zvoní i búcha sa na vráta – ono ma to prebudilo!

DESPERANDULA Koho ohlášaš?

GAŠPARKO Ďaďka vašeho, vetchého pána Bobuľaka. Spred vrátami prišľapuje.

DESPERANDULA Čo hnijúci chce plesnivec? Ďalej ho vpusti.

GAŠPARKO I vidím už, kú dá mi prácu zasa ho vypustiť. Notuje si, jak prihovorí vám do duše.

(Gašparko preč.)

DESPERANDULA Skiaľ tým starým bláznom ja niodspiavam svoje, oni od svojeho niustúpia bubnovania.

(Vstúpi Bobuľak.)

BOBULAK Tu, najdrahší poklad ti zasiala, milá, farársky čítania o nišťatnici Sibyle i dočítaš sa, jak pýcha spredchádza pádu. Vezmi!

DESPERANDULA Odíd' starčok, i svoj dar schovaj sebe! Sadkaj v staré nohy i modlikaj ruženíc. Desperandule však nipri-chiadzaj viac spred oči, bo ťa nichcem viac ni vidiať ni čuť!

BOBULAK Akože?

DESPERANDULA Id' i skáž tým, čo krásnosť moju zvrhujú, že blázniví sú.

BOBULAK Pribohu, dcárka, spamiataj sa! Ty piaklu slúžiš i od piakla zplácu čakaj, bo príjimaš angažmá k pýche, i tá sprináša pád nišťastný i do niho sa sripadáš.

DESPERANDULA Mlč, starý! Gašparu!

GAŠPARKO Tu!

DESPERANDULA Prezént na pamiatku, Ďaďkovi!

GAŠPARKO Patrí sa!

BOBULAK Nichceš čuť dobrého ponaučania, nadíde však čas, i samé hrúzy na teba sa zvrhnú i ty márnosť volať budeš v pomoc, dcára nízabožná!

GAŠPARKO Prezént nisieť tu, krásna. Dvere, staručký!

BOBULAK Idem, ty piakialnica nivďačná! Nu k úradom žandárskym i im pridnisiam svoju sťažnosť...

GAŠPARKO Tam dvere sú!

BOBULAK ... k vôli tvojej som s manželkou svojou musel v cudzí byt sa odobrať, čo nateraz som nosil v tichosti, bo na teba nichcel som hanbosť zvaliť!

GAŠPARKO Tam dvere sú staručký!

BOBULAK Nateraz však jest nádharnosť tvoja známa, i všetkým ľuďom sprotivná i či nichceš upustiť ju, v posmech i potupu budeš zvedená!

DESPERANDULA Ho! V to by som prizrela sa, komu slúžia zákony! Preč s tou starotou!

GAŠPARKO To bol rachot! Ni žandárski mu takú nipožiahnajú.

DESPERANDULA V jaký čas sa fotografista portrétov ten tu vsteperí, čo sfotografuje ma v prekrásnosť taj, Gašparu?

GAŠPARKO Vravial taj – piate minút spaniala má Desperandula spočkať, bo dofotoграфovať musí spraviadlivosti ministra. Skáže sa, keď fotoaparát od krvavej krvi odmyje. *(zvonenie)* Už tu je!

(Vstúpi Fotografista.)

FOTOGRAFISTA Ja sprichádziam, bych vám sposlúžil. Taj sadnite móresne i ja hnidky sfotografujem vás sťa obražtok sakrálny.

DESPERANDULA Nu vážnosť tomu dajte, bo odmiana hojná bude. Taj počnite s kumštom!

FOTOGRAFISTA Nu nimôžte sa ni pohnúť, bo skrivý, niefekt-ný i klamný bude obražtok hotový.

GAŠPARKO Trochu veselia? Muzika! (*spieva*)

Zubiská vycer, papuľa piakla,
jaskyňa timná,
spoň počas tohto času prítulná zastaň,
nich vkuknim sa v sálu tvoju strašnú!
Krá! Krá! Krá! Krá! Krá! Krá!
Ja musím psotu všamu ľudstvu
zatracancov maliarovať,
muky ich i diabla puchy
všatkým vykonferovať.

DESPERANDULA Čo za spevohra? Nifňukaj i niskuč, Gašparu!

FOTOGRAFISTA Arte finito! Nu nateraz však v ataliar idem panna, by som obražtok ten v kludnosti mohol dohotoviť. Po-rúčiam sa!

DESPERANDULA Mominto! Keď s monumintom tým navra-ciať sem sa budete i sprikryjte to. Krásnosť moja by mohla veľké vzbúrania v masách človekov sprovokovať.

FOTOGRAFISTA Nivaša to starosť!

(Fotografista preč.)

GAŠPARKO To budú Rulando i Edimundo vyvaľovať očiská, až zvidia vás sfotografovanú v tom papiari fotografickom!

DESPERANDULA Hohohó! Duet ten žobrácky od tohto času nismie ni pristúpiť spredomňa – ja vyslúžim si baróna (*hrom*), šľachatného grófa, (*hrom*) bo kniaža! (*hrom a búchanie na vráta*) Čo to? Kto to tu? Nazri Gašparku. Idi, spiachaj! (*Gašparko preč.*) Bo srdco moje pripomiana mi včasnú zvesť dobrú!

(Vstúpi Gašparko a Silbanda.)

GAŠPARKO Jest to mužský, čo vo vráta bubnoval! Vybubnovať ho spiatky?

DESPERANDULA Strať sa, nízky sluha! Ktože ste priataľu?

SILBANDA Posol podzemskiaho kniažata i prichádziam sa spopýtať, či by smel on spovážiť sa vašu rúčku žiadať?

DESPARENDULA Ó!

SILBANDA Kebych ste chcieli pojmúť ho sťa manžala, on monumintálnu slávu vám veštuje, však pod podmiankou tou...!

DESPERANDULA Čo za podmianku si žiada kniaža podzemské?

SILBANDA Dáte žiadačov dvoch o ruku vašu ihneďky zmordovať! Nuže?

DESPERANDULA Niodporujem. Mňa duet ten žobrácky už ni viac niinteresuje.

SILBANDA Nu i potom musíte hlavy duetu toho zmordovaného svojim daďkom sťa prezént prisunúť – i kebych s prezéntom tým nimali spokojnosť, i ich zmordovať!

DESPERANDULA Taj spravím! Oni pričínili samotní sa za taký hrúzný koniac svoj!

SILBANDA Taj! I keď všetko to skonáte, spatríte, že kniaža vás miluje i šťastnosť v objatí jeho znáte. Nu, čo mám kniažatu podzemskiamu spovedať?

DESPERANDULA On, že bránu má u mňa na furt stvorenú!

SILBANDA Taj ja učiním na spokojnosť našu i vašu. Nu do toho času vy uchrániť sa musíte sťa drahokam pod nibom najvzácnejší! Adieu!

(Odíde. Vstúpi Gašparko.)

GAŠPARKO Krásna, ten nimal u mňa interes. On zgebrený bol sťa diablo pri kotli na hriašnych.

DESPERANDULA Ty prostý! On posol z cudzích krajov bol, kde ľudstvo je čarné sťa uhlia čiarnoť. Nu nateraz však dom tento daj do sporiadku, by kniaža sme v noblesnosti spriviatali!

(Obaja preč. Vstúpi Fotografista s fotografiou.)

FOTOGRAFISTA Uf, i dokonal som spanilú tvár Desperandule panny i sprinášam ju zbalenú v trojakom zbalení.

GAŠPARKO Kohože hľadáte tu, signore?

FOTOGRAFISTA Už nispoznaviate mňa, vrátnik bránový?

GAŠPARKO Taj, vy laňskáho roku boli ste tu žumpu pumpovať? Akože v tomto čase vy tu?!

FOTOGRAFISTA Taj i ty sa na mňa nipamiataš?

GAŠPARKO Ahi, on sú čo balzamovač vtákov i šálm divokých! Sviňská u schodišta, to váš jest kúsok. Nu Bobuľak nichodí

v lov už, jest žobrač, niobýva v dome tu, jest žobrač, i vás nipa-
je si, bo žobrač je.

FOTOGRAFISTA Pardón, hmyzu štiplavý, ja nisiem krásnej
portrét!

(Vstúpi Desperanduľa.)

DESPERANDUĽA Dost bolo žartu! Majstro, dialo sa zdarilo?

FOTOGRAFISTA Poklona, Desperanduľa. Tu obražtok. Foto-
grafia!

DESPERANDUĽA Ó! Ha! Čo to, úbohý? Vy zmaľovali čiartov-
ské rohžkatce mi do čela!

FOTOGRAFISTA To jest drahý kamiaň v kučiaroch!

DESPERANDUĽA Popravde! Och, obražtok unikát monumin-
tálny je! I tu ho zničajte.

FOTOGRAFISTA Ďakujem, krásna Desperanduľa i porúčiam
sa.

(Fotografista preč. Vstúpi Silbanda.)

DESPERANDUĽA Zvitaviam vás, priaľaľu milučký!

SILBANDA Miliónov jeden spozdravianí vinšuje vám kniaža
môj! Vy máte sa spripraviať! – Nu nateraz však sľub svoj napl-
niť musíte – perzóny tie zmordovať.

DESPERANDUĽA To jest zmluva naša uzhodnutá už.

SILBANDA Mnoho šťastia v tej veci, krásna panna!

(Silbanda preč, hromy.)

DESPERANDULA Ja však idem znachystať si ostrý nožisko i jedisko, čo na starých Bobuľakov schystaný som mala. Jedisko stravia Edimundo i Ruladno jak vínny preperát. Keď strávia ho, hlavy ich zrežem i spredložím šokantne ich daďkovi i starej Bobuľacke.

(Vstúpi Edimundo.)

EDIMUNDO Ach, dobručká Desperanduľa! Čoho si srdco vaše priať bude zo mňa?

DESPERANDULA Edimundo milučký! Trudnosť sa zmocnila mňa, bo zvrhnúť som nichala vás. V tento čas to znapravieť chcem i láskou k vám ľnúť. Tu hopsnite i nápoj našej pite lásky.

EDIMUNDO Och, to npravda je!

DESPERANDULA Pravda! Pite k zdraviu mojemu!

EDIMUNDO Vo vašu krásnosť i šľachatnosť sprípíjam. Ja ja-sám, bo ruku vašu v blízkej chvíli pojmem! – Ach, čo to? Beda! Beda!! Smrť! Exitus!

GAŠPARKO Nu čo zdialo sa?! On závrať v nožiskách zuchytil? Ajé, nichce vstavovať sa. Aha, už mártvy je!

DESPERANDULA Mládinca toho ja, sťa mužského chciala, nu on mi tu zhynul! Pricupkaj s Rulandom sem. Čo s Edimundom sa zdialo, niprezrad!

GAŠPARKO Sťa hrobka som nimý! Mórdááá!

DESPERANDULA Ja sprichádzam milučký, by sme povraveli ohľadom srdca vašeho. I spytujem sa, či by ste mňa, sťa manžalku nipoňali?

RULANDO Och, túžba to života mojeho! Nu niviem, či tej pocity som schystaný?

DESPERANDULA Môžbyť. Tu sadnite taj i popite v mňa!

RULANDO Taj. I sripíjam, drahá, by ste žili predlho, v šťastnosti i veselosti! – Ach, čo to? Zmorený som chorobnosťou? Ó strach! Smrť!

DESPERANDULA Nižiadny živák mňa nikdy nistisne v objatí! Nateraz však Gašparku pricupkaj so starými! Nu i mártvolu uschovaj!

GAŠPARKO V pivnicu údiď ho dáme.

DESPERANDULA Taj nech.

(Obaja odvalia Rulanda.)

DESPERANDULA Poživeň túto spredložíť däd'kovi i matke. I nibude im pochuti tá poživeň, nožom srdcia nabodnem. I napotom, Desperanduľa, sám kniaža pán sa zjaví, by ťa v hrad svoj uniasol sťa manžalku! Ach, blažnosť chvíľa! Ó vidina sladká! – Už obrus iba k tým zbytkom.

(Vstúpia Bobuľak a Bobuľačka.)

BOBULAK Dcéra milá, čo žiadaš od nás?

DESPERANDULA V stav manžalský chystám sa vstúpiť. Pri dcére stojte!

BOBULAK A BOBULAČKA To ni pravda?!

DESPERANDULA Popravda! Hľa, tu schystala som prezént – berte!

BOBULAK Skriňa naša?!

BOBULAČKA Stará i zhníľá?!

DESPERANDULA Vezmite prezént v spokojnosť moju!

BOBULAK Nu -

BOBULAK A BOBULAČKA - v spokojnosť tvoju.

(Desperandula otvorí skriňu a zo skrine vypadnú hlavy Edimunda a Rulanda.)

BOBULAK Cha, beda, dcára! Čo spravila si to?!

BOBULAČKA Ó mord! To sprípad k žandárom! Justícia!

DESPERANDULA Hahaha! K žandárskym, vy bludári? Justícia?

BOBULAK Taj, diaťa prakliate!

DESPERANDULA Idi taj!

(Prebodne Bobulaka a Bobulačku.)

DESPERANDULA Taj skonalo sa dialo,

čo sprikázal mi on.

I nateraz čakám v miláčka toho -

na kniažata podzemskiaho!

(Vstúpi Gašparko.)

GAŠPARKO Ho - ho - ho - daďkovia starí sa nihýbu! V hromádke sú? To jest chľastom v staré kolená! Aha, čo to crčí v nich! Čo striaka z nich?! I pán Rulando i Edimundo hlaviská tu znichali... Mňa kvári nivolnosť.

DESPERANDULA Slabochu! Nateraz - srdco mojeho srdca - zjav sa tu! *(hrmenie a búchanie na vráta)* Jeden - dva - i tri... tri,